

Főhajtás Belső-Somogy előtt

A HETEDIK BORITÉK Bertók László ifjúkori költeményeit adta közre

A hetedik boríték címmel jelent meg Bertók László, Kossuth-díjas költő legújabb kötete, melyben fiatalkori, Vésén és Nagyatádon írt verseit gyűjtötte össze.

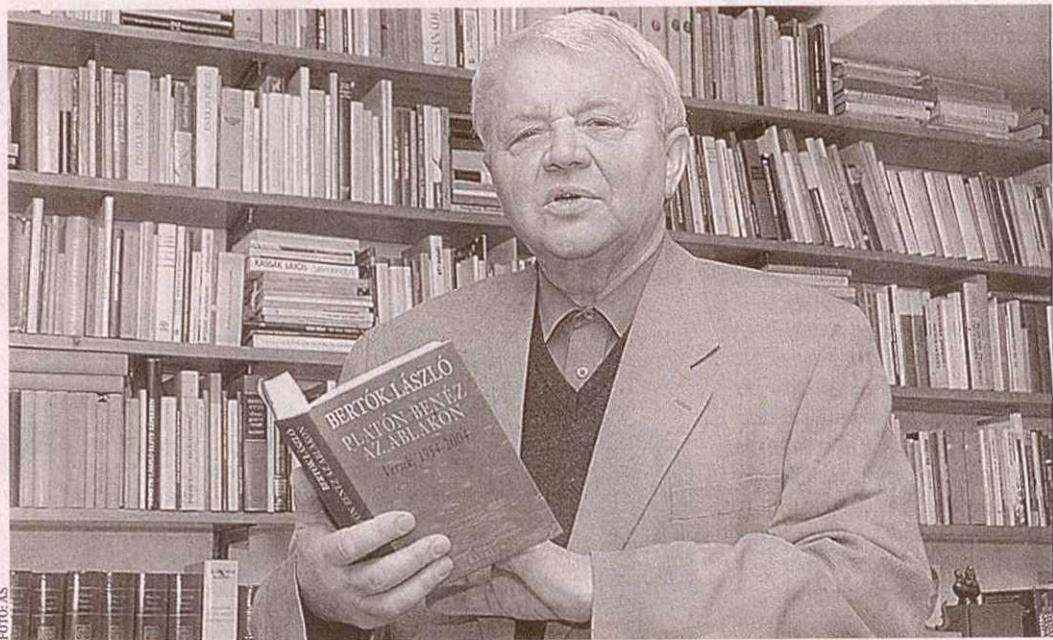
Vas András

„Ezzel az ötven verssel köszöntöm az idestova ötven éve elhagyott Nagyatádot, legszébb ifjú éveim színhelyét, hajtók fejet őseim földje, szülőfalum, Vése, szülőföldem Belső-Somogy előtt” – ajánlotta a kötetet Bertók László. Akinek jó két és fél éve egy nagyatádi estjén Druzsinn Ferenc irodalomtörténész, egyetemi tanár, az ELTE egykori rektorhelyettese, a Kaposvári Egyetem korábbi tanára ültette a bogarat a fülébe: jó lenne együtt látni fiatalkori verseit, köztük természetesen a nagyatádiakat.

– Örömmel fogadtuk A hetedik boríték-ot – jelentette ki Druzsinn Ferenc. – Valljuk be, már érlelte az idő. Az első indíték a Nagyatád című költemény néhány sora volt 1971-ből: Hat évemet hat borítékban/rejtettem el a Rinya-parton, – aki kíváncsi, megtalálja (...)

– Költői gesztus Belső-Somogy-nak a kötet, vagy több ennél?

– A történelem van itt jelen egy jószemű és fölöttébb bátor fiatalember látószögéből, egy tehetséges „szépirodalmi tudósító” panaszával és átkával

A Kossuth-díjas költő, Bertók László barátai és irodalmárok unszolására gyűjtötte össze ifjúkori, somogyi verseit

bővítve az ötvenes évek Véséről, a hatvanas évek első felének Nagyatádjáról. Bertók falusi ifjúkora nem mondható tipikusnak: a korabeli paraszti fiatalok inkább zöld lámpát kaptak az emelkedéshez, őt egy egyetem és két főiskola elutasította, aztán, amikor úgy tűnt, résnyire mégis kinyílik az ajtó, a küszöbön megállította a hatalom emblémájával díszített „két ávos hadnagy”. Ahogy írja a Csendéletben: Elvitték minden gabonánkat, Anyám sírt, apám hallgatott. Öcsém lopott a sajátunkból/’a lónak egy marék zabot. Ez a négy sor a vései, a belegi, a taranyi, az egész belső-somogyi magyar paraszti világ drámája a szegénység örök szereposztásával. A XX. szá-

zad közepének egyfajta különös, Arany János-i Családi köre. Tökéletes benne az értékek harmóniája, ahogyan a Jégvirágban is. Mely egy etűd a Somogyszob és Nagyatád között haladó vonat jégvirágos fülkéjében. Amúgy a korai verseiben többször felvillan a vasút, a vicinális, mint kép, vagy képzet indító motívum.

– Az ifjúkori verselésből nem hiányozhat a szerelem...

– Nála is természetes a szerelmes versek csokra, melyek azért is fontosak, mert a magyar költészetben kevés az első szerelmek élményéből fakadó vers, következésképpen kevés az első szerelmek korosztályát megszólító, az ő érzéseiket (is) megszólaltató lírai al-

kotás. Bertók Lászlónál az első szerelem költeményei valamilyen népdalos kettősséget mutatnak, s akad egy kis áthallás olykor József Attilától.

– A kötet ötven verséből harminchat az akkori Somogyi Néplapban jelent meg.

– Elgondolkodtató, mi lett volna, ha a lap nem törődik az első lépéseiket próbálgató fiatalokkal? A kezdők türelmetlenek, nemigen tudják kivárni a nagy színrelépést, s ezt a várakozást tette elviselhetőbbé a Somogyi Néplap, vagy egy időben a vasárnapi melléklete, a Somogyi rügyek. Biztos vagyok benne, ma is vannak Somogyban „fiatal rügyek”. Vagy lennének, ha lenne megfelelő fórumuk...